Anul IV. Ianuarie 1934 No. 35

PLAIURI HUNEDORENE

REVISTA ASOCIAȚIEI CORP. DIDACTIC PRIMAR DIN JUD. HUNEDOARA.
ORGAN DE CULTURĂ PROFESIONALĂ ȘI GENERALĂ.

CUPRINSUL:

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: PETROŞANI, STRADA FILIPESCU No. 3

Revista „Plaiuri Hunedorene“ apare lunar sub conducerea unui comitet de redacţie compus din:

Sabin Jula — Simeria, preşedintele Asociaţiei Invăţătorilor,
A. Constantinescu — Hunedoara, v.-preşedintele Asoc. înv.,
Ioan Ciora — membru în Comitetul Asociaţiei învăţătorilor,
Nicolae Creţu — Orăştie,
I. Morţun — Simeria, secretarul Asociaţiei învăţătorilor,
Alexiu David — Petroşani, institutor,
Gh. Ittu — Petroşani,

Redacţia: **AL. CAVID.** — Administraţia. **GH. ITTU.**

COLABORATORII REVISTEI

Izabela Sadoveanu şi **Apostol Culea** — Bucureşti, **Olimpia Teodoru** — Lugoj, **Victoria Popagoga** — Hunedoara.

Constantin Sporea, Victor Solomon, Elena Sporea, I. Mihu, N. Sporea şi **Iosif Stanca** — Deva, **I. Măgură.**

Constantin Stan şi **Petre Petrescu** — Sibiu, **Vasile Lucaciu** – Petroşani, **Marin Biciulescu** – Bucureşti, **P. Rusu**—Ţebea, **Alexiu David**—Petroşani, **Sabin Jula** şi **I. Morţun**—Simeria, **Nicolae Creţu**—Orăştie, **A. Constantntescu** şi **Valeria Nemet**—Hunedoara, **Ioan Baciu**—Răcăştie, **Daniil Popescu**—Hăşdat, **Pavel Popescu** – Peştişul-Mic, **Pompeu, Hossu Longin**—Vulcan, **Sterian Ciucescu**—Ruda, **N. Roşca Greci, G. Mironescu** — Iaşi, **I. Bura, Pavel Lazăr** — Brad, **M. Butoi** — Luncoiul-de-sus, **G. Enescu** — Piteşti şi **N. Danielescu** — Deva, **Elisabeta Beisser**-Ghelar, **Niculae Manea**-Curpeni. *M. Bogza, E. Dan, Veronica Oana, Gh. Ittu, P. D. Cristea, V. Popa, Veturia Mărginean, Emilia Ivaşcoiu, P. Simoiu, Gh. Fotescu, D. I. Băgescu, Gh. Beuran, Ion C. Florea, I Barna, O. Dubenschi, N. Manea, M. L. Ramses, V. I. Mareş, I. Mermezeu, I. Mânduc, I. Trifoiu, I. Brătulescu, T. Ittu, Hartwig Fr., Ion Sântimbreanu, Maria Lenkei, Ana Husti, Sp. Popescu.*

Manuscrisele se vor trimite direct redacţiei.

ABONAMENTUL: 100 LEI

Abonamentul şi anul revistei se socoteşte după anii şcolari adecă dela 1 SEPTEMBRIE la 1 IULIE

EDUCAȚIA COPILULUI în FAMILIE

(Urmare) de ANGELO PATRI

Dă-mi un ban!

— „Mamă, dă-mi un leu".

— „Ce să faci cu el?"

— „Am nevoie de ceva!"

— „Nu, nu ai nevoie de nimic!"

— „Da, am nevoie să-mi cumpăr o dulceață dela omul din colț".

— „Nu, ai avut ieri seara o dulceață și ți-a fost destul!„

— „Nu... nu..., vreau și acum o dulceață!" și începe a bate cu picioarele.

— „Nu e bine să-ți dau în fiecare zi câte un leu. Nu. O să-ți facă rău dulceața. Du-te la joc. Hai repede! Și apoi nici nu am, acum, un leu".

— „Ba da, ai", insistă copilul. „Am văzut unul în geanta ta. Dă-mi un leu". Și plânsul lui se transformă într'un țipet de să spargă timpanele urechilor.

— „Sărmana de mine", suspină mama exasperată, „Budie, ești copilul cel mai rău pe care-l cunosc. Mă asculți? Ar trebui să fie o lege împotriva negustorilor ambulanți de dulcețuri".

Din ce în ce tot mai tare, Budie strigă: „Am nevoe de un leu. Dă-mi un leu".

— „Incetează imediat acest țipet. Vecinii cred că te ucide cineva! Iată, ia acest leu și o lună de zile să nu-mi mai ceri altul".

Țipetele încetară ca prin farmec. Budie apucă leul și aleargă la negustorul de dulcețuri, care-și așteaptă clientela în colțul străzii. Puțin după aceasta, Budie se reîntoarce cu o bucățică de halva brunetă, pe care o numește „dulceață"! Și-a pătat toate hainele, are fața și mâinile murdare, ca și când le-ar fi cufundat într'o ciocolată topită.

— „Nu te apropia", murmură mama". Nu atinge nimic, nu te apropia de lucrul meu. Vino cu mine să te spăl. Ești murdar ca un purceluș. Privește-ți mâinile, fața, bluza, ești tot pătat", și îl spălă și îl împopoțonă iarăși.

Către amiazi, Budie devine turbulent: plângea și hoinărea fără odihnă. Cerea de băut, cerea o bucățică de înghețată, cerea... nici el însuși nu mai știa ce! Insfârșit zise: „Mă simt rău mamă, mă simt foarte rău!"

După ce se calmă deranjul de stomac al lui Budie, mama însfârșit, se liniști nițel, zicând soțului ei: „Ar trebui să fie o lege împotriva vânzătorilor de dulcețuri. E o rușine!"

Nu ar ar fi mai bine ca mamele să ţină în casă dulceţuri, din care să dea copiilor lor la timpul potrivit? Copiii au trebuinţă de dulceţuri, dar de dulceţuri bune şi curate. Vânzătorul ambulant de dulceţuri este un flagel şi obiceiul cu „leul" este un alt flagel. Să evitaţi şi pe unul şi pe celălalt.

Pentru a distra pe Maria

Pùgi are opt ani şi jumătate şi este un copil sănătos şi tare, In general se poartă destul de bine, mulţumită grijilor fără de sfârşit, depuse de mama lui, pentru a-l învăţa cum să meargă, să vină şi să stea. Dar...

— „Pùgi, azi la prânz va veni mica Maria cu mama ei să ne viziteze, eu sper că vei fi foarte gentil cu micuţa".

— „Nu avea nici o teamă", răspunse Pùgi îndatoritor, cu toate că privirea lui se întoarce cu nostalgie spre locul ce va fi ocupat de tovarăşii lui de joc.

Mica Maria sosi chiar la timp şi fu încredinţată lui Pùgi. El se îndreptă spre un colţ al salonului şi mama, văzându-l mergând cu un pas lung şi pretenţios, avu un gest de neîncredere.

In timp ce doamnele povesteau împreună, fără a da vreo atenţiune copiilor, la un moment dat fură surprinse de sunetul unei goarne. Mama lui Pugi se întoarse şi rămase înmărmurită văzând pe fiul ei în picioare, înaintea micuţei şi delicatei Maria, cu picioarele desfăcute, cu obrajii transformaţi în balonaşe roşii, sunând fără întrerupere goarna în faţa micei sale oaspe înmărmurită.

— „Pùgi, Pùgi, ştii că nu vreau să se sune nicicând goarna în casă".

— „Foarte bine", răspunse Pùgi cu glasul sigur. Sărmana mamă sa, foarte enervată se reaşeză iarăşi la conversaţie. O serie de strigăte, de sgomote, de mobile mişcate o făcură din nou să ia seama. Pùgi transformase cornul în armă şi cu aceasta vâna după Maria care fugea isbindu-se din scaun în scaun. Fetiţa era roşie şi cu părul vâlvoiu, dar nu i-se făcuse încă rău.

— „Pùgi, fetelor nu le plac jocuri vânătoreşti. Mă voiu duce să aduc cărţi cu chipuri: Maria se va distra privindu-le".

— „O, este plictisitor să ne uităm la chipuri! Ne vom juca de-a piraţii şi eu o voiu salva de vâslaşii răsculaţi", zise cu însufleţire Pùgi.

— „Indată vom avea o gustare. Ai face mai bine dacă te-ai coborî să-ţi speli mâinile şi să te piepteni, şi între timp dulceţurile şi crema vor fi gata", zise mama.

— „Bine, zise Pùgi, depărtându-se cu un pas de grenadir. Copiii sunt serviţi la o măsuţă mică, alături de mamele lor. Maria lingea dulceaţa şi îmbuca din cremă.

— „Atenţiune, priveşte-mă!“ şi Pùgi, căscându-şi gura până unde îi permiteau urechile, băgă înăuntru o prăjitură întreagă. Urmă o încordare între prăjitura prea mare şi gura lui prea mică, pentru învingerea căreia trebui să se folosească şi de deget.

Deabia plecă doamna împreună cu Maria, mamă-sa îi strigă: „Pugi, nicicând nu te-ai purtat atât de rău ca azi... ce ai?“.

— „Am încercat din toate puterile mele să fiu distractiv cu Mária şi tu-mi spui acum că am fost rău“.. gemu Pùgi.

Ce poţi aştepta dela un copil să facă înaintea unei copile decât să se arate pe sine însuşi?

Pentru a distra pe copii

Era un mare sgomot în camera copiilor: se auziră lovituri, strigăte şi în fine plâns. Ioana deschise uşa şi ia-o la fugă.

— „Ce-mi pasă mie“, strigă retrăgându-se, „nu mă importă ceea ce spui! Nu vreu să fac nimic din ceea ce spui, tocmai pentrucă ai spus-o tu! Dacă ai fi un copil, nu ai fi mai văzut câteva zile lumina zilei: ţi-aş da un pumn în ochi încât te-aş face să vezi tot stele verzi“.

Un râs de apărare al duşmanului urmă această ameninţare. Ioana trânti uşa şi începu a plânge până ce sosi mama.

— „Nu pot înţelege ce pot avea aceşti copii“, suspină ea. „Când îi las singuri nu stau liniştiţi nici un moment. Nu am avut timp să organizez ceva pentru a-i distra, azi. Deabia s'au întors dela şcoală şi eu am avut atât de lucru, că n'am găsit un moment liber spre a mă gândi la ei. Şi iată rezultatul!

— „Copiii mei ar trebui să fie fericiţi: nu le lipseşte nimic şi eu fac pentru ei tot ceea ce pot. Şi totuşi nu sunt fericiţi nu înţeleg, într'adevăr!“.

Dar înţelege foarte bine cel ce îi cunoaşte. Mama făcea exact totul pentru copii, cărora nu le lăsa nimic de făcut. In toate împrejurările, ea se gândea şi la cele mai mici amănunte.

Ea decidea ca să aibă copiii vreo distracţie, fără a mai aştepta ca ei însăşi să o ceară. Ea era aceea care organiza jocurile, ea era aceea care alegea hainele, pe care trebuia să le îmbrace copiii, până la ultimul buton. Ea era aceea care prezida jocurile, şi dirijea orice lucru. Copiii erau pasivi: ei lăsau

ca mama lor să-şi facă iluzia că le procură distracţie, fiindcă nu se bucurau de beneficiile alegerii. După câţiva ani de procedare în acest chip, ei nu mai aveau nici un pic de iniţiativă. Erau nefericiţi.

Se înţelege că erau nefericiţi: copiii sunt fericiţi numai atunci când pot face ceva ce-i interesează. Acţiunea este viaţă şi pentru copii este tocmai miezul vieţii. Luaţi-le putinţa de a organiza ceea ce fac ei, şi veţi fi ucis în mintea lor isvorul vieţii însăşi.

Astfel se explică cum unii copii sunt stupizi, inerţi, plictisiţi, pe când alţii, în special acei ce aparţin familiilor sărace, sunt vioi, veseli, şi nerăbdători de a cunoaşte şi de a încerca câte ceva nou. Copiii săraci au avut norocul de a face multe lucruri singuri, de a încerca, de a experimenta, de a organiza şi de a găsi expediente pentru a obţine câte o marfă bună. Cu un cuvânt, ei au avut miraculosul privilegiu de a se putea folosi de creerul lor!

Exagerarea întotdeauna este periculoasă. Ajutând prea mult pe copii este un semn de slăbiciune pentru ei şi o deziluzie pentru părinţi. Trebue să lăsăm copilului iniţiativa proprie, şi aceasta trebue făcută în aşa fel, încât, copilul însuşi să găsească calea de ieşire din micile lui dificultăţi. Atunci nu va mai fi nevoe „de a-l distra", va şti să se distreze singur şi va fi fericit.

Primire sărbătorească

Oridecâteori Benny se reîntoarce dela şcoală, dela excursiune sau dela vreo îndatorire pe care a îndeplinit-o, mamă-sa îl priveşte surâzând şi zice: „Iată cel mai bun copil din oraş"!. Şi Benny aprobă surâzător. „Se înţelege!".

Mama nu are grije să spună aceeaşi frază oridecâteori copilul se reîntoarce în casă după o absenţă mai mult sau mai puţin lungă, şi poate nici copilul nu a observat aceasta. Părinţii îşi repetă de multe ori vorbele lor fără a se gândi asupra înţelesului lor.

Intr'o zi pe la prânz, mama era foarte ocupată: copilul cel mai mic era foarte nătâng şi era atâta lucru întârziat de săvârşit! In timp ce încerca să calmeze pe cel mic, supraveghea, în acelaş timp şi o oală cu supă ce ameninţa să fiarbă prea tare sau să se lipească de fundul vasului. Intre acestea sosea şi Benny dela şcoală. „Sunt foarte mulţumită că te-ai

întoră repede, Benny. Pune repede cărţile şi aleargă la grădinar să-l întrebi dece nu mi-a adus încă zarzavaturile. Ia-le tu şi apoi treci pe la farmacist să cumperi lucrurile pe cari le-am scris pe această bucăţică de hârtie“. Astfel zicând, mama se reîntoarce la oala care fierbe şi la copilul care ţipă.

Benny, tăcut, pune cărţile jos şi tunde-o repede pe uşe afară. Se sforţase din toate puterile ca să nu plângă. „Nu mi-a spus că sunt copilul cel mai bun din oraş“ suspina el din greu, în timp ce alerga să îndeplinească comisioanele. „Nu mi-a spus!“

Ducând verdeţurile şi medicina, le puse în mâna mamei, gândind: „Poate îmi va spune acum!“.

— „E foarte bine. Acum şezi şi încearcă să distrezi pe micuţ, în timp ce eu voiu face alte lucruri pe care le am. A ţipat toată ziua şi eu nu am putut lucra nimic“.

Benny şezu aproape de frăţiorul său şi încercă cu multă paciinţă să-l calmeze, dar micuţul striga tot mai tare. Cu înteţirea ţipetelor frăţiorului, se mărea şi neplăcerea lui Benny care abia îşi putea reţinea lacrimile sale ca să nu se amestece cu ale fratelui său.

— „Ce-i cu tine, Benny! Mi-se pare că nu te simţi bine azi“?

— „Nu mi-a spus încă“, se gândea Benny. „Nu mă mai iubeşte, şi mi-se pare că nu am făcut nici un rău. Poate frăţiorul este cauza: îl iubeşte pe el, fiindcă este cel mai mic“.

In seara acea, Benny fu tăcut şi trist. La prânz mâncă puţin. Mamă-sa începu a se îngrijora: „Mi-e teamă să nu se înbolnăvească... îl voiu pune repede în pat şi dacă mâine nu-i va fi mai bine, voiu chema doctorul“.

In timp ce aşeza pe Benny în pat, îl întrebă: Unde te doare micuţule? Spune-mi ca să pot face ceva pentru tine“.

— „O, mamă, îmi este rău înăuntru“ oftă el. Este înăuntru şi tu nu mă poţi ajuta. Mă doare atât de mult, fiindcă nu mi-ai spus că sunt „cel mai bun copil din oraş“.

In sfârşit se explică totul.

— „Ştii Benny, pentruce nu am spus azi? fiindcă eram năpădită de alte gânduri“, explică mama. „Dar la cea dintâi ocazie nu mă voiu mulţămi numai să mă gândesc, ci voiu spune cu glas tare, şi atunci „cel mai bun copil din oraş va fi mulţumit“.

Şi Benny, fericit, se ghemui sub cearceaf. Insfârşit îi spusese! Nu uitaţi niciodată să i-o spuneţi când se reîntoarce acasă!.

Pe Tad îl doare capul

Tad întinde mamei sale carnetul şcolar. In clasa a doua se dă carnet numai când se obţin note neîndestulătoare.

Carnetul lui Tad spunea că el nu ştia tabela îmmulţirii. Dar spunea încă ceva şi mai mult : cuvintele scrise cu cerneală roşie, dădeau mamei un avertisment că întrucât Tad nu s'ar îndrepta numai cu foarte mare greutate ar putea obţine promoţiunea. Tabela înmulţirii este foarte importantă, ea trebue ştiută bine.

„Tad, cum ai putut să iai o notă atât de rea ?“.

— „Invăţătorul mi-a dat-o“, răspunde Tad, urmărind atent cu privirea doi câini, cari se jucau pe iarbă de cealaltă parte a drumului.

— „Tad, nu răspunde în felul acesta ! Spune-mi adevărul“.

— „Vrei să ştii cum am primit o notă aşa de rea?

— „Da. Dece nu ai învăţat mai bine tabela înmulţirii care este atât de uşoară şi atât de simplă“ ?

— „Nu ai spune că este atât de uşoară dacă ar trebui să răspunzi atât de repede. Aproape nici unul nu răspunde bine. Chiar şi Billy a greşit, El“.

— „Lasă-l în pace pe Billy, acum, despre tine vorbesc. Nu înveţi niciodată tabela înmulţirii, de azi până la proxima vineri, vom repeta-o în fiacare seară, şi dacă nu vei lua o notă mai bună, te voiu pedepsi eu. Şezi, acum, şi începe a învăţa imediat“.

Vinerea sosi repede.. Tad şi mama lui uitaseră incidentul cu tabela înmulţirii, dar învăţătorul nu, el întrebă pe Tad : „S'auzim tabela înmulţirii. Şapte ori doi ?“.

— „Unsprezece“, răspunse Tad.

Şcolărimea întreagă râse.

— „Cinci ori nouă ?“. Tad, de data aceasta nu se mai aventură în răspuns. Privirea învăţătorului se înăspri şi el însemnă ceva în registru.

La amiazi Tad spuse mamei sale: „Mă doare, capul.groaznic!“

„Decând ? Unde te doare ? Dece nu te-ai reîntors mai repede acasă ?“.

„M'a durut de azi dimineaţă dar am voit să rămân la şcoală până la prânz“, murmură răbdătorul bolnav.

Mama îl aşeză în pat, îl acoperi şi luă nişte sticle brunete care stăteau într'un dulap împreună cu alte doftorii. Tad cunoştea foarte bine sticla aceea. Mama se apropie scuturând sticla şi zicând : „Iţi voiu da o doză de sirop şi apoi dacă nu te vei simţi mai bine, voiu chema doctorul“.

Tad înghiţi cu lăcomie siropul, apoi murmură : „Mamă,

dacă nu spuneai că o să mă pedepseşti pentru notă rea la aritmetică, azi nu aş fi avut această teribilă durere de cap".

„O" zise mama, depunând siropul, şi fixând pe ştrengarul care se ghemuise sub acoperitoare. „Oh!"

Vârsta Corbului.

Aţi văzut vreodată cuiburile corbilor? Probabil că nu, pentru că sunt la înălţimi şi nu se pot ajunge cu uşurinţă. Dar dacă aţi avut norocul să vedeţi unul, aţi fi aflat probabil o întreagă colecţiune de artă în el: o bucăţică de sticlă colorată, inele de fier, un şnur roşu, un fel de mărgeluşe cu perlă de sticlă, o bucăţică de stofă. Corbii sunt colecţionari.

Când copilul a începul a culege lucruri de nimic şi le ascunde, a ajuns „etatea corbului", a început a se supune instinctului de colecţionar, care iubeşte clasificarea şi valutarea obiectelor ce-l înconjoară. Va începe cu un oarecare lucru şi când va găsi un obiect care prin forma sau culoarea sa are ceva legătură cu colecţiunea lui, îl va ridica şi-l va adăuga ei.

Intocmai ca şi corbului, copilului îi place să aibă un dulăpior sigur unde să-şi depoziteze colecţiunea lui. Nu va putea desigur să aibă un cuib pe vârful unui pin gigantic, dar poate avea o cutie sau o lădiţă cu zar şi cu chee.

Voi să vă gândiţi că toate nimicurile lui: hârtie colorată, panglici, cuie, cărţi ilustrate, bucăţi de metal, să nu fie numai frânturi şi resturi. Aţi prefera să nu le aducă în casă, şi credeţi că e prea mare pretenţia de a-i îngădui un dulăpior sau o cutie cu chee în care să-şi păstreze el tezaurul său.

Acest instinct de a aduna, este germenul sentimentului de responsabilitate faţă de familia lui. El simte nevoia de a aduna şi de a păstra aceste comori, până ce diferiţi membri ai familiei, mai târziu, vor găsi în ele o bucurie. Dacă copilul nu urmează acest instinct, va perde o fază importantă a desvoltării sale. Este evident că el nu ştie preţui exact, valoarea celor ce face, fiindcă el vede numai laturea distractivă Nu mai puţin se simte legat cu inima de aspectul acelei comori.

Când vârsta corbului va fi trecut şi cu ea interesul, aceste colecţiuni se vor găsi părăsite într'un colţ. Aţi dori să le aruncaţi, dar înainte de a face acest lucru, ar fi bine să cereţi şi părerea copilului. Dacă el nu voeşte, mai lăsaţi le încă, aceasta însemnează că încă nu a trecut de „etatea corbului".

Uneori copilul va ceda întreagă colecţiunea la un moment,

alteori va continua să se intereseze de ea încă şi în adolescenţă: adesesori va face colecţiune de timbre şi va fi pentru el pasiunea de frunte. Din acest ultim grup se vor desvolta colecţionarii, dar numărul lor este mic, în proporţie cu mulţimea copiilor care trec peste „vârsta corbului“.

Observaţi cu bunăvoinţă aceste colecţiuni, care nu vi se vor mai părea desordonate şi fără însemnătate dacă rechemaţi în mintea voastră amintirea copilăriei voastre. Pentru copii sunt comori demne de stimă. Şi fiţi sigur, el vă va iubi mai mult pentru această înţelegere a voastră, în zilele când, amintindu-şi copilăria deja îndepărtată, îşi va aduce aminte în acelaş timp, şi iubitorul vostru interes pentru copilul care făcea tot posibilul pentru a se desvolta.

Increderea în sine

Nu este de loc acelaş lucru să spui: „Caterino, masa a fost rău pusă“ sau „Caterina, ai pus aşa de rău masa“.

Hotărît, înţelesul este acelaş: atât o propoziţie cât cealaltă arată că, Ecaterina nu ştie să pregătească masa. Dar în timp ce în cazul întâi, observaţia se menţine în linia generalităţii şi se limitează a spune că masa s'a pus rău, în cazul al doilea vorba „ai“ este pusă spre a indica responsabilitatea şi vina Ecaterinei, care nu a ştiut să pregătească masa.

Sunt copii atât de sensibili, încât cea mai mică dojană le poate produce rău, fiindcă se gândesc foarte mult asupra greşelii făcute, săpându-şi astfel, inconştient, fundamentul viitoarelor căderi. Se tem aşa de mult că fac rău, încât sfârşesc prin a nu face nimic şi lucrează numai în urma unor puternice presiuni.

Teama de a fi dojeniţi ucide în ei orice iniţiativă: rămân spectatori trişti şi tăcuţi, pe când tovarăşii lor mai puţin sensibili trec dela un succes la altul, dela o îndeletnicire la alta. Pe copiii simţitori trebue să-i corectăm în chip indirect. Vorbind cu ei este nevoe să le despărţim atenţiunea lor de ei înşişi, pentru a o îndrepta către ceea ce au făcut sau ce vor face. Tentativele de asemănare cu alte persoane trebue să fie gradate: copiii trebue să-şi câştige obiceiul succesului, unic mijloc ce poate face să se nască încrederea de sine în ei.

(Va urma).

PĂRERI CU PRIVIRE LA UN LOCALISM EDUCATIV
IN VALEA JIULUI

(urmare şi sfârşit)

Primele rezultate ale şcolarizării

Vădite succese a ajuns şcoala de pe Valea Jiului, în ceea ce priveşte îndreptarea limbajului şi gustului spre cetit şi spre literatura frumoasă. Este cunoscut faptul că la începutul înfiinţării şcoalei româneşti pe aceste meleaguri, Românii de aci vorbeau o limbă amestecată cu multe streinisme, iar azi după un deceniu şi mai bine de şcoală românească, graiul lor s'a purificat şi îndreptat binişor. Se vorbeşte curat româneşte în toate familiile şi se aude chiar şi acolo, unde mai înainte nu se auzia deloc. Sentimentul şi conştiinţa naţională deasemenea s'au adâncit pe toată linia. In privinţa aceasta avem toată mângăerea, că şcoala cu sforţările depuse de noi, şi-au dat roadele cuvenite. Dar aceasta, se înţelege că nu ne mulţumeşte deplin. Şcoala trebue să dea şi alte rezultate de ordin social, cultural şi ridicare politică. Nu e destul, ca poporul de jos să fie numai bun cetăţean şi bun patriot? Dacă aşezarea şi starea lui socială şi materială nu înregistrează nici o propăşire, este sigur că nici ţara nu va propăşi şi nimic nu va putea înflori. Deaceea şcoala nu se poate mulţumi numai cu instrucţia la carte, cu puţină educaţie, mai este necesar să îndrepte paşii poporului spre bunăstare, spre propăşire materială şi morală.

Deprinderile bune

In legătură cu cele arătate mai sus şi cu situaţia viitoarei societăţi femeeşti din Valea Jiului, suntem de părere că fetelor de minieri, din această regiune, pe lângă cele arătate mai sus, ar trebui să li se dea şi un minimum de deprinderi bune, cu privire la rolul ce le aşteaptă ca soţii şi mame adevărate, de factorii de îndreptare, civilizaţie şi progres. In privinţa aceasta dacă s'ar putea face cu ele, în chip practic, măcar ceeace prevede programa analitică pentru cursul spraprimar, şi ar fi, oarecum un început bun şi promiţător. Din păcate, nici atât nu se poate realiza, prin faptul, cum am arătat chiar la început că nu cercetează ciclul al doilea, decât un număr foarte mic din ele şi lipsa de mijloace nu îngădue să se facă şi să se deprindă în

mod practic nici măcar treburile mai de seamă ale gospodăriei, atât de necesară pentru dânsele, nu se pot face cele mai elementare lecţii de îngrijirea nouilor născuţi, de higienă ş. a.

Colaborare cu societăţile culturale şi de binefacere

Fiind astfel lucrurile, învăţătoarele cată ca ceeace nu s'a putut face prin şcoală să se amplifice, măcar parţial, prin acţiunea societăţilor de binefacere şi a celor culturale.

Potrivit acestora, trebue să sprijinim cu toate puterile noastre societăţile menite să ducă mai departe, opera de educaţie. Putem afima că. învăţătoarele prin muncă asiduă în societăţile „Principeie Mircea", înfiinţată şi susţinută cu atâta generositate de direcţiunea societăţii miniere dela Bucureşti, în Astra şi mai cu seamă în cadrele Reuniunilor femeilor române, întreprind cele mai largi acţiuni de binefacere, ajutorare şi milă creştinească.

Educaţia fizică şi sportivă. Distracţiile

Este dureros că împrejurările critice de azi nu îngădue ca învăţătoarele să se pună în fruntea tinerelor fete ieşite de pe băncile şcoalei, să le grupeze în societăţi culturale şi sportive. Dacă în privinţa sportului tineretul masculin stă ceva mai bine, fetele în afară de mici excursii şi de tenis la clasa bogată, nu au nici un fel de societate de acest ordin ; iar preocupări culturale, literare cu atât mai puţin. Doar bisericile, când vor să mai aranjeze câte un bal, caută câteva tinere, pe care instruindu-le papagaliceşte la câte un rol, într'o piesă jucată de diletanţi, le mai scoate din amorţeală. Hotărît lucru, fetele au nevoe de exerciţii sportive, de societăţii culturale şi pentru aceasta trebuesc persoane autoritare, marcante, să le grupeze în societăţi, să le conducă, să le însufleţească şi să le deschidă câmp larg de frumoase preocupări. Lăsate în părăsire aşa cum sunt azi, nu e nici o mirare că toată fiinţa lor se moleşeşte într'o nepăsare faţă de tot ce-i nobil şi frumos. Nu e mirare că atenţia lor întreagă îmbrăţişează preocupări de alt ordin privind luxul, parvenirea, îmbogăţirea ş. a. Un fapt trist, dar adevărat este şi acela că fetele cari au trecut cât de cât printr'o şcoală secundară şi cari nu-şi găsesc un rost oarecare, sau un post birocratic se simt desrădăcinate cu totul şi nu se mai pot întoarce deloc în societatea de unde au plecat. Dovada cea mai vie, că instrucţia pură fără educaţie şi pregătire pentru viaţă, nu are mare rost, ci din contră produce rău.

Vremurile cumplite de criză nici nu permit multora măcar

gândul, că în aceste împrejurări s'ar putea întreprinde o acţiune educativă energică împotriva curentelor puternice de azi, gata să dărâme orice preocupare bună. Membrii corpului didactic singuri ar privi, totuşi, chestiunea în faţă şi ar ataca-o curajios, dacă s'ar asculta propunerile lor şi s'ar jertfi pentru şcoală numai un sfert măcar din ceeace se jertfeşte în alte ţări.

Schimbarea unei mentalităţii păgubitoare

Un mare rău, în calea educaţiei fetelor, este şi mentalitatea generală a societăţii noastre de azi, cu privire la rostul şi misiunea femeii în viaţă a femeii de mâine. Până ce în alte părţi se crede cinstit că în mâna femeii şi în sufletul ei este viitorul neamurilor, la noi nimeni nu se gândeşte la aşa ceva şi cea mai desăvârşită nepăsare se întinde dela un capăt la altul al ţării cu privire la grija de educaţia, selecţionarea şi curăţirea mediului în care cresc fetele neamului. Nici o lege mai nouă nu denotă vre o grijă oarecare de familie şi de viitorul ei, de ce prestigiu şi de ce razim ar putea să se bucure fetele, viitoare mame şi soţii de mâine ? Schimbarea acestei mentalităţi păgubitoare, în care tot ce e bun şi demn de mai mare atenţiune, este înjosit şi cu nimic ocrotit, se impune cât mai repede. Mentalitate, ce trebue schimbată prin forţa noastră de convingere şi prin propaganda iscusită ce vom şti să facem.

Legendele noastre slăvesc atât de frumos eroismul Mamei lui Ştefan cel Mare, al Ecaterinei Teodoroiu, puterea de jertfă a Doamnei Despina, a soţiei lui Manole ş. a. dar cei de azi nu ştiu şi nu văd nimic bun, nimic sfânt şi nici o misiune înaltă în tinerele fete! Menirea lor este grea şi înaltă, rolul lor în societate şi în viitorul neamului este mare, pentru aceea se impune şi o grijă mai mare pentru educaţia lor îngrijită şi pentru ocrotirea cea mai desăvârşită. Educatoarele lor directe vor putea munci atunci cu mai mult spor şi izbândă. Şi pentru grăbirea schimbării acestei mentalităţi învăţătoarele mai ales şi învăţătorii să nu piardă nici o ocazie potrivită.

Propun chiar traducerea operilor renumitei scriitoare Ellen Key, în limba noastră şi răspândirea lor în massele cât mai largi ale părinţilor.

Şcoala de ucenice

In Valea Jiului există şcoale, cursuri serale, pentru toţi ucenicii cari lucrează în atelierele societăţii miniere. Aceste şcoale funcţionează de multă vreme şi nimeni până în anii din urmă

nu s'a gândit că şi pentru ucenicele existente în aceste părţi şi în număr destul de mare, ar fi de lipsă să se înfiinţeze astfel de şcoli,

Dacă în Petroşani s'a înfiinţat o astfel de şcoală, meritul întreg este al corpului didactic care a stăruit pe lângă cei în drept până atânci, până când s'a înfăptuit propunerea lor. La cursurile aceste serale este adevărat învăţătoarea sau profesoara vine în contact puţin timp cu elevele, dar şi acest timp poate fi exploatat cu maximum de folos şi dat fiind că, aceste eleve au un grad de pricepere mai mare, sămânţa semănată poate da roade mai bune.

O mai bună orânduială socială, care să asigure tuturor familiilor cari muncesc un traiu mai bun şi la toţi pâinea de toate zilele, nu ca azi când atâţia şi atâţia n'au asigurată ziua de mâine; pe când alţi trântori se lăfăesc în toate bunătăţile, ar aduce cu certitudine, mari înbunătăţiri şi pe terenul educativ.

Un adevăr arhicunoscut de toată lumea este că bunăstarea materială aduce cu sine şi o vădită propăşire culturală. O mai bună orânduire socială ar salva şi sufletul multor oropsiţi ai soartei de atâtea prejudecăţi, resentimente, ură şi invidie faţă de cei din clasa contrară. S'ar îndulci lupta de clasă.

Socialiştii sunt conştienţi de puterea educaţiei la tineret şi pentru aceia nu neglijează deloc fetele de minier, din cea mai fragedă copilărie şi cu toate mijloacele, ce le stau la dispoziţie caută să iniţieze şi pe tinerele copile ale proletariatului în doctrinele şi sfera luptei de clasă şi a emancipării sociale.

Ei sunt convinşi că femeia de mâine crescută astfel va fi un razim puternic soţului ei în lupta pentru revendicările proletariatului, ei sunt convinşi că femeia poate avea influenţă covârşitoare asupra spiritului general şi atmosferei ce trebue să se producă mâine, prin puterea ei de propagandă, de sugestie şi de îmbărbătare.

De aceea le organizează în societăţi anumite, le ţin numeroase conferinţe şi dela nici o serbare sau manifestaţie mai de seamă, nu uită să le încadreze şi pe ele la locul de frunte. Numeroase apele li se adresează, prin care li se cere să stea în slujba ideii şi să fie tovarăşe adevărate în lupta ce o dau soţii şi fraţii lor, cu puterile nemăsurate şi nevăzute ale capitalismului. Asta ar fi să zicem, partea ce nu prea convine burgheziei.

Partea bună a educaţiei socialiste este importanţa extrem de mare pe care o dau ei propăşirii culturale, instrucţiei şi e-

ducaţiei. Pentru aceasta nu încetează o clipă să le strige la urechi: instruiţi-vă, cultivaţi-vă, răspândiţi cartea, ştiinţa, adevărul, ideia de dreptate, căci noi proletarii numai prin aceasta ne putem ridica. Este cunoscut faptul că sindicatele îşi au fiecare comisia lor culturală, care lucrează numai în această direcţie, preparând festivaluri şi matineuri, concerte şi producţii muzicale, întreţinând şcoale de adulţi şi cursuri de analfabeţi, la cari iau parte şi femei.

Conducătorii muncitorilor din această regiune nu sunt oameni cari să fi trecut prin şcoli mai înalte decât şcoala primară, totuşi spre cinstea lor şi spre uimirea altora, unii din ei, autodidacţi în cea mai mare parte, s'au ridicat la un nivel cultural de invidiat, acumulându-şi cele mai frumoase cunoştinţe din toate domeniile. Frumos din partea acestora este că preţuesc şcoala şi toate instituţiile de educaţie într'o măsură, care de multe ori lasă în umbră oameni din fruntea administraţiilor publice, cu toate că aceştia au trecut prin multe scoli.

Concluziuni

Din cele arătate până aci, cred că se vede clar, ce viciat este mediul familiar, mediul imediat înconjurător, în care trăesc fetele minierilor din Valea Jiului. Mediul acesta surpă în mare parte ceeace a clădit şcoala pe terenul educaţiei, în puţinul timp cât şcoala şi-a putut exercita influenţa ei educatoare asupra elevelor.

Populaţia din regiunea aceasta trăeşte într'un mediu neprielnic educaţiei şi bântuit de cele mai mari calamităţi cum este alcoolismul, mizeria şi traiul nehigienic.

Această populaţie numeroasă nu poate fi neglijată cu totul şi lăsată în totală părăsire spre a se prăbuşi şi degenera cu totul.

S'au şi încercat unele paliative, dar fără rezultat. O acţiune serioasă de salvare şi de înălţare a acestei populaţii, spre a fi eficace trebue să aibă la temelie educaţia tinerelor vlăstare şi în special a fetelor. In împrejurările actuale şcoala poate să realizeze foarte puţin pe terenul pur educativ, atât pentru puţinul timp cât are sub mâna sa pe aceste fete, cât şi pentru mediul viciat din familie, care, în cele mai dese cazuri, strică ceeace se clădeşte în şcoală, ba chiar trimite la şcoală elemente cu multe deprinderi rele, pe cari şcoala şi educaţia trebue să le înlăture întâi şi apoi să înceapă a clădi ceva.

1) Se impune deci neapărata aplicare a legii obligativităţii şcolare, ca cel puţin cei 7 ani prevăzuţi de lege, să cerceteze şcoala fiecare fată de minier până la posibilitatea înmulţirii anilor de şcolarizare.

2) Crearea unor instituţii de educaţie specială, cari să lucreze mână în mână cu şcoala, institute puse sub directa supraveghere a învăţătoarelor sau altor persoane direct pregătite în acest scop.

3) Infiinţarea unor societăţi sportive şi distractive, cu scopuri educative.

4) Pe teren şcolar se impun schimbarea programelor analitice prin uşurarea materiilor de studii şi îmbunătăţirea învăţământului practic şi cu pregătiri directe pentru viaţă.

5) Ar fi de dorit, că atunci când se creiază vre-o instituţie de cultură şi educaţie, de către stat, sau alte societăţi culturale, să se consulte în prealabil cu conducătorii corpului didactic din această regiune, singurii cari pot da îndrumări bune, sistematice, unitare şi cari duc la scop.

6) Acţiunea tuturor societăţilor culturale, care îşi încrucişează firele ţesăturii lor peste ţinutul acestei regiuni, să fie oarecum coordonată de un centru priceput şi în măsură de a putea coordona bine, căci în situaţia de azi energia oamenilor se pulverizează în atâtea şi atâtea fel de societăţi încât, la sfârşit, când să te întrebi, care sunt rezultatele propriu zise ale lucrărilor atâtor societăţi, preşedinţi, comitete, procese-verbale etc. ajungi la trista constatare că este egal cu nimic.

După părerea mea, cam aceste ar fi să fie preocupările adevărate de viitor, pentru obţinerea unor bune rezultate educative, iar până la înfăptuirea lor, fiecare învăţătoare să caute să ţină oarecari legături cu elevele sale şi după ce au trecut pragul şcolii, prin prietenia ce le vor arăta, prin atenţiunea ce le vor da, au posibilitate să ridice în gândiri şi în simţiri, ba chiar să stimuleze la fapte frumoase, pe elevele cari au trecut pe sub mâna lor.

Petroşani, la 10 | XI | 1933 **Maria Lenkei.**

CUVINTE INŢELEPTE

Fiţi buni! Lăsaţi savanţilor ştiinţa, nobililor orgoliul, bogaţilor luxul; fievă milă de cele mai umile mizerii; fiinţa cea mai umilă şi mai dispreţuită poate să valoreze de mii de ori mai mult decât mulţi indivizi puternici şi superbi. Feriţi-vă de a lovi sufletele delicate, cari înfloresc în toate condiţiunile, sub toate costumele şi la toate etăţile. Credeţi că altruismul, mila, iertarea sunt dintre ce e mai frumos în om. Puţine fiinţe puternice, învăţate, ilustre, sunt fiinţe îndeajuns de utile. A trăit cu demnitate numai cel ce a plâns amintindu-şi binele făcut sau primit.

Invăţământul este dăruire de sine

Se spune despre o persoană că aduce dăruire de sine în cariera sa, când persoana aceia se identifică cu progresul carierei sale, când pune acest progres mai presus de propriile sale interese şi plăceri şi chiar mai presus de propria-i viaţă. Cel ce aduce dăruire de sine în carieră, identifică fiinţa sa cu cariera.

Dăruirea de sine nu este cerută în toate ocupaţiunile în acelaş grad. Sunt chiar ocupaţii unde ea nu-şi găseşte locul său. Aşa bunăoară un negustor sau un exploatator oarecare, simt primând în sufletul lor propriul lor interes, adică acela al câştigului. Succesul lor este mai întotdeauna calificat după banul ce le intră în buzunar. Ei sunt oameni de „afaceri". Nu putem să negăm că munca lor nu ajută viaţa şi progresul în societate ; dar ceeace ei iubesc mai mult, ceace stăpâneşte sufletul lor, este progresul lor propriu şi propriul lor beneficiu. Or, acei ce învaţă pe alţii, desfăşoară activitatea lor pentru progresul şi viitorul discipolilor lor. Cu cât ei se vor dărui mai mult sarcinei lor cu cunoştinţele şi mai ales cu sufletul lor, cu atât progresul acelor discipoli va deveni mai frumos în toate direcţiile.

Sunt atâţia funcţionari cari pot să aducă dăruirea de sine carierei lor, în scopul binelui public. Nimic mai frumos decât un preot care identifică viaţa sa cu cultul său, fiind exemplu viu de credinţă şi de moralitate. Nimic mai frumos decât un magistrat integru, care identifică viaţa sa cu dreptatea poporului său. Este demn deasemenea de admirat ofiţerul care dă fără rezervă viaţa sa carierei sale militare. Dar nu este o altă carieră unde dăruirea de sine să găsească un loc mai larg şi mai frumos ca învăţământul nostru. Preoţii au diferite culturi. Credincioşii lor sunt deci divizaţi, culturile sunt uneori

discutate şi chiar criticate. Sunt atâtea locuri unde preotul dă toată fiinţa sa rostului şi menirei sale şi totuşi această largă dăruire de sine nu poate să fie pentru toţi cei ce sunt în jurul lui. Deasemenea dreptatea este adesea aşa de relativă! Şi câte nemulţumiri! Cândva, exprimam către un magistrat, admiraţia mea către nobila sa sarcină. Cu amărăciune pe buze, el mi-a răspuns: „Nu! Dreptatea e aşa de relativă!... Rolul vostru de învăţători este mai frumos şi mai limpede decât al nostru, dacă voi ştiţi să vă dăruiţi lui“. Serviciul militar este numai pentru bărbaţi şi pe lângă aceasta, armata şi gradul ei de utilitate nu- lipsit de discuţii şi de critice. O r, privitor la învăţământ, consideraţiunile sunt unanim favorabile.

Este adevărat că sarcina noastră de a educa şi instrui este modestă, dar ea este dificilă şi multiplă şi cere din partea noastră o largă cultură profesională şi generală.

Pe lângă pregătirea despre care vorbesc, învăţatorului i se cere atâta răbdare cum în foarte puţine ocupaţii se va fi cerând. In privinţa acestei însuşiri mare şi totodată grea, e vrednic de amintit că învăţatul şi omul de stat, americanul Benjamin Franclin, care a închinat viaţa lui toată, ştiinţei şi ţărei sale, şi despre care s'a afirmat că era de o conduită ce se apropia de perfecţiune, e vrednic de amintit pentru noi, că în fruntea celor 13 puncte de conducere a sa, al căror grad de respectare el îl verifica zilnic, stătea punctul: „răbdare“. A ştiut el dece l-a pus pe acesta întâiu! In viaţa şcolară acest punct ocupă acelaşi loc şi încă cu mare demnitate. Şi apoi câtă energie nu cheltuieşte învăţătorul în fiecare zi în clasa sa pentru sufletele ce el le face să lăstărească. Pe lângă aceasta să nu uităm iubirea ce el este chemat s'o împartă cu dărnicie şi în chip egal la toţi copilaşii ce îi sunt încredinţaţi.

Dar munca învăţătorului o ştim că nu se termină cu clasa, deşi ar fi destul de suficient. Bibliotecă, conferinţe,

şezători culturale, coruri, etc., aşteaptă deasemenea ajutorul lui. Ca şi în clasă şi aci, succesul va depinde de pregătirea sa, dar mai ales de răbdarea, iubirea şi sufletul cu care el va fi în măsură să se dea muncei sale.

Mai ales în sate învăţătorul are a da sfatul său în diferite direcţii; dar cel mai bun exemplu de a învăţa şi a sfătui, este exemplul propriei sale vieţi. Pretutindeni în general şi în sate în special, viaţa învăţătorului constitue o mare lecţie. Accentuez asupra satului, fiindcă în oraşe şi mai ales în oraşele mari, învăţătorul, în afară de elevii săi şi părinţii lor, e cunoscut de prea puţini alţii. Pentru marea majoritate el e un anonim. Acolo mai sunt şi alţi mulţi intelectuali şi viaţa are alt ritm, pe când la sate, atenţia şi nădejdea este aproape numai în învăţător şi preot. Sufletul lui se poate face simţit în orice colţişor. Dar şi învăţătorul orăşan are destule cerinţe de activitate, care-l aşteaptă să li se dea. Iată deci că dăruirea de sine a învăţătorului este mare lucru, chiar în afară de clasă.

Iisus Cristos a fost cel mai mare dascăl, care a învăţat şi răspândit lumina sa în toată lumea. El, dascălul dascălilor, a dat cel mai înalt exemplu de dăruire de sine. Tot ce El a învăţat dacă ar fi fost lipsit de exemplul său, de dăruirea sa, n'ar fi valorat aproape nimic. Marii educatori au ajuns la bunele lor rezultate şi au ajuns să fie cunoscuţi şi divinizaţi în lumea şcolară, datorită largei lor dăruiri de sine. Graţie acestui motiv, viaţa lor este de o nobleţe şi de o frumuseţe asemănătoare cu aceia a lui Cristos sau a apostolilor săi. Aceasta pentrucă învăţământul este apostolat, dăruiri de sine! Când citeşti viaţa lui Pestalozzi sau a lui Jean Ligthart, ţi se pare tot aşa de frumoasă şi mişcătoare ca şi aceia a marilor figuri ale bisericei şi sufletul ţi se înobilează şi primeşte noui forţe. Este bogatul lor exemplu de dăruire de sine care te fortifică. Ce admirabilă pledoarie în favoarea

principiului că ,,învăţământul este dăruire de sine“, conţine inscripţia ce se găseşte pe mormântul marelui Pestalozzi şi care sfârşeşte prin cuvintele : ,,Totul pentru alţii, nimic pentru sine !“ Deasemenea, pe zidurile şcoalei marelui dascăl olandez J. Ligthart se poate ceti inscripţia : ,,Aici a învăţat Jean Ligthart !“ Acest dascăl se dăduse carierei sale fără nici o rezervă şi cu tot sufletul. Chiar nobila şi demna sa soţie (tot învăţătoare) s'a hotărît să se căsătorească cu el, care era o mână de om, în urma scenei mişcătoare de a-l fi găsit mângâind un copil cu capul plin de bube. Pentrucă în casa lor veneau fără grije, zi şi noapte, toţi cei ce aveau nevoie de un sfat, se spune că odată soţia stricase soneria ca el să poată să se mai odihnească şi să-şi mai refacă forţele epuizate.

In această epocă, graţie materialismului accentuat de după răsboiu, fiind dat că salariul nostru este cu totul modest şi sub sarcina crizelor generale materiale ca şi morale, suntem foarte adesea tentaţi să micşorăm devotamentul nostru faţă de şcoală. Dar suntem datori să rezistăm ! Afirm chiar, că devotamentul nostru, departe de a se micşora, trebuie să crească, căci avem datoria să purtăm reacţiune contra răului indicat,

Trebuie să dovedim prin propria noastră viaţă că moralul şi spiritualul valorează mai mult decât materialul şi mai presus de orice se impune să iubim sincer elevii noştrii, să ne coborîm la viaţa lor copilărească şi curată, să cunoaştem şi să simţim suferinţele şi insuficienţele lor şi pornind de la individualitatea lor, să le oferim exemplul nostru.

Iată deci că învăţământul va fi ceace noi înşine ne vom învrednici să fim. El va valora ceace noi vom valora pentru el. Dictonul ,,Şcoala este dascălul“, este aşa dar just.

I. I. FLITAN

CUNOSTINTE SI DEPRINDERI IN ŞCOALA PRIMARA

In şcoală se adună copii să înveţe. Insă a învăţa nu însemnează numai a căpăta cunoştinţe, ci şi deprinderi bune de cugetare şi purtare în viaţă. Cu atât mai mult deprinderile sunt mai de folos decât cunoştinţele, fiindcă cunoştinţele se mai uită, se mai primenesc, pe când deprinderile odată formate, le moştenim toată viaţă.

Ele vor forma caracterul şi metoda de muncă a micuţului şcolar, viitorul cetăţean de mâine.

Cunoştinţele acelea vagi, abstracte, de matematică, şt. naturale sau geografie, asimilate de mintea elevului, mai mult mecanic, de frică sau silă, al căror folos în viaţa practică nici noi nu-l ştim, se uită, părăseşte memoria, odată cu părăsirea băncilor şcoalei, dacă nu şi mai devreme. Pe când deprinderile odată formate şi infiltrate în sufletul elevilor, îi vor călăuzi mai bine în viaţă, decât memorarea pe derost a atâtor formule de geometrie, sau lanţurile de munţi, podişuri şi atâtea ape din Asia—cl. VI.

— Insă deprinderea de a fi atent, de a observa cu răbdare, de a memoriza inteligent, de a judeca drept etc., îi va da elevului adevărata metodă de lucru, care îi va economisi timpul şi energia şi îi va asigura o cultură temeinică, fiindcă având o metodă bună, avem unealta cu care putem să învăţăm, orice voim. Tot aşa deprinderea de a fi harnic, cuviincios, drept etc., formează un caracter nobil şi simpatic, care ne asigură stima societăţii şi plăcerea cea mai înaltă de a contribui la bunăstarea vieţei colective.

— Mulţi cred că copilul vine la şcoală pentru a învăţa „buchea cărţii“, ori memorizează după învăţător. Mare greşală ! Căci la şcoală copiii nu primesc cunoş-

tinţele „de a gata“ dela învăţător, ori din carte, ci le formează singuri, nu atât citind în (biblioteca clasei), cât mai ales cercetând, observând, lucrând. Şi munca aceasta a copiilor nu se face dezordonat, ci cu rânduială şi plan, tot sub conducerea învăţătorului.

Fiindcă omul are îndoita calitate şi de individ şi de membru al societăţii, învăţământul trebuie să pregătească pe copil din două puncte de vedere: social-naţional şi individual.

Pentruca învăţământul să pregătească bine pe viitorul om de mâine, în amândouă laturile, adică şi ca luptător pe frontul vieţii, şi ca cetăţean şi fiu al patriei, trebuie să nu se mărginească numai la formarea de cunoştinţe, ci grija lui de căpetenie trebuie să fie: desvoltarea tuturor puterilor fizice, dar mai ales sufleteşti al tineretului, căci cine e cuminte, deştept, vrednic şi îndemănatic, îşi va aduna el singur, cunoştinţele de care va avea nevoie în viaţă şi va răsbi greutăţile ei, pe când cine este „tobă de carte“, dar n'are nici minte ageră, nici hărnicie, nici îndemnare, e un învins al vieţii. Iar cine are şi cunoştinţe bogate şi puterile sufleteşti bine cultivate, acela e un stăpân fericit al vieţii şi va fi o mândrie a neamului şi poate a omenirii întregi.

Atunci învăţământul îşi va ajunge scopul.

3 XII 1933 **Spiridon Popescu**
înv. Curpeni

A P E L

pentru clădirea „Casei învăţătorilor“ în capitală

După apelul atât de mişcător al d-lui coleg Anghel Constantinescu către învăţători, să contribue pentru ridicarea „Casei Invăţătorilor“ în capitala ţării, am primit un alt articol însufleţit din partea colegului Vasile Ciubotaru dela Aninoasa, pe care însă îl vedem publicat şi în gazeta „Inainte“ din Deva, deaceea nu-l mai reproducem în întregime ci ne permitem a cita numai un pasaj din

el, îndemnând şi noi din tot sufletul pe colegi să se alăture cu toţii la toate bunele propuneri, sprijinind cu inimă curată tot ceeace este în folosul tagmei noastre.

...îi asigurăm că vom pune — ca întotdeauna — toată energia pentru realizarea operii ce-au hotărît s'o îndeplinească şi vom dovedi, tuturor, că putem face — şi'n aceste timpuri — ceeace este util şi folositor.

Să ne îngreuiem cu noui sarcini tocmai în aceste grele împrejurări? Nu sunt destule necazuri pe bietul corp didactic? Asta ne mai trebue acum?!

Vor fi destui care-şi vor pune aceste întrebări!...

Se vor convinge, totuşi, că realizarea acestei „Case" în capitala Ţării, răspunde unei necesităţi imperative şi că mai bine, stimaţi colegi, să ne impunem noi înşine cotizaţii în folosul breslei noastre, decât să ne impună alţii în folosul nuştiu cărui scop?!...

Spre exemplu: Pentru salariile restante ni se dau „Bonuri de impozite" într'o sumă rotundă, (!) renunţând la fracţiunea mai mică de 100 lei din valoarea totală a creanţei.

Oare această fracţiune mai mică de 100 lei, — care e tot dreptul nostru — n'ar mări simţitor fondul necesar „Clădirii Casei Invăţătorilor" în Capitală??

Eu cred, că Asociaţiei noastre îi trebuie numai voinţă energică şi va reuşi — mai ales că dispune şi de autoritate asupra întregului corp învăţătoresc din România — să procedeze de urgenţă, la adunarea unei cotizaţii anuale şi în acelaş timp la „Casa de Amortizare" pentru încasarea fracţiunilor mai mici de 100 lei.

De dorit ar fi, să se deschidă larg coloanele acestei „Reviste", discuţiunilor, în jurul acestei chestiuni.

Vasile N. Ciubotaru

CRACIUNUL și COPILUL

Crăciunul e sărbătoarea cea mai aşteptată. Fiecare popor o prăznuieşte conform obiceiurilor sale, având prilej de bucurie. Dar cine se bucură mai mult de această sărbătoare, *e copilul.*

Sărbătoarea Crăciunului produce copilului două mari bucurii: Vacanţa, când netulburat de grija şcoalei poate, 2 săptămâni, zilnic să se dea cu sania şi cu patinele. Vacanţa Crăciunului e prima pe care o primeşte copilul sătul de împărăţia fără viaţă a cărţilor, şi apoi e iarnă, e zăpadă, anotimpul cel mai drag copilului.

Mai e apoi marea bucurie în acest anotimp: a „Pomului de Crăciun..." „Moş Crăciun" e aşteptat cu nerăbdare; el va aduce haine de lână groase şi atunci copilul netulburat de frig, va putea sta toată ziua la săniuş.

Câteva zile... şi vine Crăciunul...! aşa se exprimă copilul frecându-şi mâinile de bucurie.

O! bucurie desăvârşită! Tu, care umpli piepturile micilor copii în noaptea sfântă a Crăciunului. Dela pomul copilului de ţăran, împodobit cu turtiţe şi nuci, până la pomul copiilor de rege, e aceiaş svâcnire de cea mai sfântă fericire, neînchipuită de mintea omenească.

Iisus, copilul Dumnezeesc, în noaptea sfântă a Crăciunului e eternizat şi glorificat peste închipuire de întreaga lume a copiilor.

Deja cu două săptămâni înainte de vacanţă rigiditatea orelor de clasă este frântă. Zăgazurile şi lanţurile ce-i ţin legaţi de cartea de citire s'au rupt. Iar când predai o colindă, în clasă pluteşte aer de Crăciun. Copiii nu mai sunt cei dinainte! Până te'ntorci după ceva, ei încep a chicoti şi a vorbi în şoaptă.... Ei pun ceva la cale?... In aşteptarea crăciunului, fiecare spune vecinului unde se vor duce la săniuş şi ce-i va aduce Moş Crăciun; apoi ceva important se vorbesc ei: *cu cine vor umbla la colindat.* Şi dacă în acest timp le aminteşti ceva de Crăciun bat în palme şi din picioare, făcând un sgomot asurzitor — gălăgia bucuriei lăuntrice, — de apropierea marei zile, care clocoteşte în întreaga lor fiinţă.

O! câte nu doresc copiii de Crăciun, câte planuri nu-şi făuresc ei... Şi chiar dacă nu le pot avea pe toate, totuşi se bucură, pentrucă aşa-i făcut copilul... sincer în bucurie.

S'au făcut multe lucruri mari, s'au modernizat sate şi

oraşe.... Ne-au năpădit desăvârşitele invenţii. Bucuriile şi tradiţiile de Crăciun ale oamenilor în vârstă le-au înlocuit undele de radio ale savantului *Marconi*. Totul e schimbat în noaptea crăciunului de azi. Lumea evoluiază dela un capăt la altul al ei. Ce-a rămas însă neschimbat în noaptea Crăciunului, e copilul. Bucuria sfântă în această noapte a dăinuit în inima lui curată de o mie nouă sute treizeci şi trei de ani şi va ţine cât va ţine viaţa lumei. Copilul a fost şi este acelaş ca structură sufletească. Că s'a modernizat şi copilul, e indiscutabil, chiar şi băiatul de şcoală primară din sat s'a emancipat, decum cel de oraş.

Totuşi sfânta bucurie a Crăciunului *e aceiaşi*. Numai copilul se închină cu cel mai curat cuget pruncului sfânt din ieslea vitelor în această noapte. O! cât de măreţ şi desăvârşit e văzut Iisus de milioanele de copii în noaptea Crăciunului!

Dar copilul care n'are pom şi haine noui? Care n'are nici casă, nici părinţi?... O Iisuse!... Tu care faci bucuria copiilor cari pot primi pom şi haine noui, ai grije şi de aceşti copii nenorociţi, căci toţi copiii de pe pământ se bucură de naşterea Ta.

Clopotele solemne, anunţă Crăciunul. Din caerul vremii se desprinde firul argintiu al marei sărbători. Crăciunul vine, Crăciunul a sosit! Ascundeţi-vă grijile şi necazurile voi oameni ai pământului. Bucuraţi-vă şi preamăriţi sfânta noapte, dăruind ceva din belşugul vostru copilului fără crăciun, copilului orfan.

Emilia Ivaşcoiu, învăţătoare.

Chestiuni de drept în materii școlare

Inalta Curte de Casaţie Sec. III-a în 3 Mai 1933 a stabilit:

— Potrivit art. 120 din legea învăţământului primar, pentruca un învăţător definitiv de gradul II, să fie înaintat la gradul I, în afară de stagiul de 6 ani în grad, legea mai cere şi anume condiţiuni de capacitate şi aptitudine profesională constatată în urma unei inspecţii făcute de organele de control ale învăţământului.

Acest text şi niciun alt text din această lege nu creează pentru învăţătorii de gradul II un drept de înaintare actuală la grad, adică prin simpla înplinire a stagiului, sau pe temeiul vreunei ordine de preferinţă, ci lasă aceste înaintări la facultatea autorităţii şcolare

superioare, facultatea pe care legea o restrânge, numai în interesul învăţământului, interzicând autorităţii să dispună înaintarea înainte de înplinirea stagiului de şase ani şi fără consultarea — avizul — organelor de control, prevăzute de (a. r.) art. 120.

Aşa fiind, refuzul autorităţii de a înainta pe cei cari îndeplinesc acele condiţiuni nu poate constitui un act arbitrar s'au ilegal, întrucât întrunirea condiţiunilor prescrise de art 120 nu stabileşte pentru învăţător un drept opozabil ministerului, ci numai o vocaţiune la înaintarea care deschide Ministerului posibilitatea sau dreptul — iar nicidecum obligaţiunea de a înainta pe învăţătorii cari îndeplinesc condiţiiunile legale. Decembrie No. 761, «Pandectele săptămânale».

Desfiinţarea posturilor din învăţământul primar

In faţa Inaltei Curţi de Casaţie s. III s'a desbătut o interesantă problemă de drept în ce priveşte în deaproape funcţionarea învăţământului primar.

In 1926 s'a creat în com. Cărbuneşti-Gorj, al IV-lea post la şc. primară locală, pe baza unui raport al inspectorului şcolar, ce constată că există numărul legal de copii (în vârstă de 7-16 ani) care să justifice această înfiinţare de post nou. Iar într'însul a fost transferat fără a mai fii publicat vacant, Pr. Gr. Popescu, care era chiar parohul bisericii din Cărbuneşti.

Preotul funcţionează efectiv până la 1929, când în urma unei revizuiri a copiilor, se constată însă că la şcoala de acolo nu sunt înscrişi mai mult de 120 şcolari, cari frecventeaza şcoala şi cari au vârsta între 7-12 ani.

Postul a fost deci desfiinţat, iar preotul invitat să-şi aleagă altul în conformitate cu dispoziţiile dela transferări. Sf. Sa a atacat cu acţiune în contencios ordinul de desinfiinţare.

Curtea de Apel de Craiova, după divergenţă i-a respins acţiunea. De aceea a făcut recurs.

Recursul a pornit asupra faptului că s'a vidat art. 220, 66 şi 67 din legea înv. primar, de oarece textul art. 220 prevede că suprimările de posturi nu s'ar putea face decât în termen de un an dela pomulgarea acestei legi.

Recurentul mai susţinea că atunci când este vorba de a se socoti numarul şcolarilor trebue să se socotească copii în vârsta dele 7-16 ani şi nu dela 7-12 ani, cum a făcut Curtea.

In al III rând, preotul s'a plâns că rău i s'a tăgăduit dreptul de acţiune în contencios pentru consideraţia că însăşi transferarea St. Sale era ilegală, deoarece Ministerul nu poate invoca propria sa „turpitudine".

Ministerul intrucţiunii, prin d. prof. G. Alesian, a arătat că dispoziţiunile legii învăţământului primar, cuprinse în art. 65, 66 şi 67, privitoare la înfiinţarea posturilor, trebue să fie urmate întocmai chiar şi atunci când este vorba de desfiinţarea posturilor; că independent de art. 220 din legea învăţământului primar, desfiinţarea posturilor se face în mod automat, pe baza art. 66 din lege, oridecâteori o şcoală nu mai întruneşte numărul de elevi, prevăzut de lege şi că această desfiinţare se poate face în aceleaşi forme şi după aceeaşi procedură pe care legiuitorul le posedă pentru înfiinţarea posturilor.

Ministerul a arătat apoi că atunci când urmează a se socoti populaţia şcolară, se vor număra copii în vârstă de 7-12 ani, iar nu până la 16 ani cum prevede legea, deoarece şcoală primară cu 7 clase obligatorii la care se referă aceasta, încă n'a luat fiinţă aşa că învăţământul primar este obligatoriu numai la 4 ani. In sfârşit a arătat că recurentul n'are nici acţiunea în contencios, deoarece transferarea sa este ilegală, fiind isbită de sancţiunea art. 129 din legea înv. primar (postul nefiind publicat vacant pentru transferare). Inalta curte a primit în totul punctele de vedere susţinute de Minister şi a respins recursul ca nefondat.

P. S.

RECENZIE

Nicolae Mărgineanu **Psihologia exerciţiului**. (Tip. „Cartea Românescă") Cluj. Institutul psihologic de pe lângă Universitatea din Cluj, a intreprins o mare acţiune pe terenul psihologiei şi mai ales pe acela al psihologiei experimentale şi aplicată.

Conducerea Institului—încredinţată D-lui Fl. Ştefănescu-Goangă — a publicat pe lângă atâtea serii de articole demonstrative şi de valoare documentară, şi câteva opere: frontul unor migăloase cercetări în domeniul psihologiei.

„Psihologia exerciţiului" a D-lui N. Mărgineanu prezintă o faţadă din cele mai importante ale problemei *individualizării*

învăţământului care este punctul nevralginic al pedagogiei contimporane.

Problema pe care şi-o pune spre demonstrare este valoarea *„acţiunii diferenţiale a exerciţiului“*. Această problemă a fost, în ultimul timp viu comentată şi discutată, făcându-se serii întregi de experienţe şi cercetări cu cele mai adecuate teste, de toţi marii psihologi contimporani universali. Aceste cercetări sunt foarte caracteristice şi de mare importanţă. Rezultatele fiecăruia au fost comentate şi discutate—ajungându-se la păreri bifurcate în pozitive şi negative în raport cu punctul de vedere al D-lui Mărgineanu, Discuţiile oscilau în jurul acestor rezultate. Se ajunsese deci la o îndoială în ce priveşte *valoarea prognostică* a testelor de aptitudini, reducându-se mai mult la o valoare *diagnostică*.

Opera d-lui Mărgineanu a fost elementul calmant şi decisiv în această problemă atât de migăloasă, producând un interes deosebit în domeniul studiului aptitudinilor. Lucrarea în întregime este o punere la punct a problemei *„acţiunii diferenţiale a exerciţiului“*.

Din cei douăzeci şi nouă de psihologi, citaţi de d-l Mărgineanu, treisprezece au conchis lucrările, spunând că „diferenţele individuale se nivelează prin exerciţiu“. Alţii, treisprezece, şi-au terminat cercetările, spunând că „diferenţele individuale cresc prin exerciţiu“, afirmând o reală valoarea prognostică a testelor de aptitudini; iar în sfârşit ultimii trei psihologi conchid asupra menţinerii diferenţelor individuale. Lucrul aşa cum se prezintă este foarte interesant, chiar amuzant uneori, deoarece rezultatele se bat cap în cap.

D-l Mărgineanu le-a consacrat un capitol întreg, studiind fiecare rezultat precum şi cauzele provenienţei lui, dovedind că depind numai decât de metoda întrebuinţată şi de formula aplicată în *cotarea* rezultatelor.

Natura exerciţiului sau a învăţării analizate sub cele două aspecte ale ei static şi dinamic este supusă unor legi de selecţie şi combinare a mişcărilor. Sub aspectul static exerciţiul este determinat de: 1) *legea repetiţiunii sau a exerciţiului* în baza căreia mişcările mai des repetate sunt reţinute. Insuficienţa acestei legi este complectată prin cea de a doua zisă a *efectului* în cadrele căreia se reţin numai acele mişcări cari duc la scop, fiind însoţite de un sentiment de plăcere, având, deci o formalitate afectivă plăcută. Aspectul final al celor două legii a fost accentuat de reprezentanţii şcoalei configuraţioniste.

Sub aspectul dinamic, natura exerciţiului este condiţionată de : 1) *„legea autorizării“* care face ca orice comportare făcută la început cu atenţie, cheltuială de energie şi controlul strict al conştiinţii — să devie automatizată — să iasă de sub autonomia lor. 2) *Legea simplificării* adică eliminarea treptată a mişcărilor inutile, care în cazul exerciţiului senzual se produce mai repede; iar în cazul celui psihic, în timp mai îndelungat. 3) In sfârşit, *legea unităţii crescânde* care face ca „activitatea care formează obiectul exerciţiului, să fie dela început unitară“, crescând necontenit şi accentuându-se prin exerciţiu.

In vederea demonstrării acţiunii diferenţiale a exerciţiului s'au dovedit practicabile formulele *curbei de variaţie* şi a *coeficientului de variaţie* în special, iar pentru problema constanţei rangului se recomandă formula *coeficientului de variaţie* find întrebuinţate cu mare succes, de d-l Mărgineanu, documentând insuficienţa celorlalte formule, întrebuinţate de contrari.

Incepând cu funcţiunile senzoriale ca acuitate vizuală, pragul diferenţial auditiv rezultatele conchid pentru o suficientă valoare prognostică a testelor, coeficientul de variaţie oscilând între 0.60—0.70, dovedind astfel că „exerciţiul creşte difererenţele individuale“.

Lucrul se petrece identic în cazul celorlalte funcţiuni ca cele psihomotorii şi intelectuale atât sub aspectul diferenţial cât şi acela al constanţei rangului — pronunţându-se asupra unei concluziuni generale : *„legea acţiunii diferenţiale a exerciţiului“*, care aplicată la cazuri mai puţin generale se divide în trei modalităţi concrete:

1) „Cu cât funcţiunile exersate sunt mai inferioare, cu atât creşterea diferenţelor individuale e mai mică şi invers... Intre gradul de complexitate şi superioritate a funcţiunii şi gradul de diferenţiere există un raport direct proporţional“.

2) „In cadrele aceleaşi funcţiuni cu cât operaţia e mai dificilă, cerând activarea respectivei funcţiuni într'un grad mai mare, cu atât creşterea diferenţelor individuale e mai mare şi invers. Intre gradul de tensiune funcţională şi gradul de creştere al variaţiei există un raport direct proporţional“.

3) „Cu cât o funcţiune se află într'o stare de potenţialitate nativă mai pronunţată şi, în consecinţă, într'o stare de capacitate mai puţin actualizată, cu atât diferenţierea e mai mare şi invers. Intre gradul de potenţialitate nativă al unei funcţiuni şi gradul de diferenţiere există un raport direct proporţional“.

Problema acţiunii diferenţiale a exerciţiului, privită în angrenajul celorlalte probleme ale pedagogiei moderne şi în special din punctul de vedere al *Orientării profesionale* este de-o exuberantă importanţă socială.

Şcoala — în felul cum ar trebui să se prezinte — trebue să aibă în vedere creşterea diferenţelor individuale prin exerciţiu. Hereditatea, după cum documentează d-l Mărgineanu predomină predispoziţiile, dând întăietate potenţialităţii native a fiecărei aptitudini. Mediul nu este decât un excitant, care trebuie să prezinte exigenţe egale, prin exerciţiu, pentru trecerea potenţialităţilor native în stare actuală.

Aşa dar diferenţele individuale — departe de a fi nivelate sau menţinute, cel puţin — cresc prin exerciţiu, dela individ la individ. Societatea, prin felul componenţilor ei, n'are niciun tip care să samene cu al doilea. De aci *Individualizarea învăţământului* devine un imperativ categoric — iudiscutabil, fără pro şi contra — al preocupărilor noastre şcolare.

Cluj, Ianuarie 1934. **Roman S. Bobaru**

CRONICA MARUNTA

Cum vorbeşte un ministru din Anglia către învăţători. „Fiţi plini de iubire, drepţi, răbdători şi perseverenţi. Să aveţi o idee modestă despre voi, dar o idee înaltă despre funcţia voastră. Să nu treacă nici o zi, fără să învăţaţi ceva, fie dela elevii voştri, fie din cărţi, fie dela lumea în care trăiţi. Hrăniţi-vă sufletul citind zilnic din cărţile umane, din poeţi, din istorici, din biografi: ei încălzesc inima şi întăresc voinţa. In politică fiţi alături de optimiştii, cari cred că lumea poate fi ridicată prin instituţiile bune şi voi sunteţi una din bunele instituţii ale lumii". Aceste cuvinte pot fi socotite ca adevărate *table ale legii* şi pentru învăţătorul român. (*Din revista „Satul şi şcoala"*).

Satul şi şcoala, anul III No. 3 pe Nov. 1933 aduce o mulţime de articole frumoase şi de valoare din care cităm: Dr. Grig. Comşa: ***„O carte despre Iuliu Vuia"***, Dr. Alex. Roşca: ***„Copilul unic"***, Dr. Dim. Todoranu: ***„O concepţie americană despre caracter"***, Ana Iencica: ***„Lecţie de aritmetică"***, Teofil Bugnariu: ***„Selma Lagerlöf — scriitoarea fără vârstă"***, G. Lombardo-Radice: ***„Şcolarii Alicei Franchetti"***, şi o cronică bogată semnată de D-nii Iencica şi Goga.

Rectificare. Articolul: „Influenţa maghiară asupra Românilor din părţile ungurene", publicat în No. 34 al revistei noastre, se datoreşte d-lui coleg şi colaborator, *Petru Incicău*, dar din eroare s'a omis numele d-sale de sub acel articol. Făcând deci, cuvenita rectificare, cerem scuze pentru această scăpare din vedere. *(R)*

A apărut revista: „Şcoala şi viaţa", anul IV, No. 10, aducând o seamă de articole-studii semnate de: Lucian Bologa, Emilia Zotta, E. Jitarciuc, C. Neicu, C. Bobulescu, etc., o cronică şi recenzii bogate, semnate de d. *Iordan Tacu*. D-sa recenzează în acest număr lucrările următoare: Lucian Bologa: Lectura tineretului, Ludovic Ciobanu: Iuliu Vuia, Almanahul învăţătorilor din Cetatea Albă şi revistele: «L'Ecole Liberatrice» şi Revista generală a învăţământului.

Asasinarea primului ministru român I. G. Duca. După asasinarea politică a lui Barbu Catargiu se credea că, acest procedeu barbar de a înlătura pe adversarul politic, a dispărut dintre năravurile noastre politice şi ne bucuram că între celelalte multe metehne politice, ne-a ferit Dumnezeu cel puţin de aceasta, când pe neaşteptate cade asasinat, la Sinaia, primul ministru I. G. Duca, (un bărbat de stat eminent, către care se îndreptau atâtea nădejdi), îndoliind ţara în lung şi în lat. Cum defunctul a fost şi un bun ministru al Instrucţiunii Publice, pe vremuri, învăţătorimea crede că a pierdut un sprijinitor, deaceea, «Curentul», prin condeiul d-lui Iordan Tacu, îi închină în «Pagina Invăţătorului» un admirabil şi mişcător articol.

„*Gând Românesc*" revista Astrei dela Cluj, No. 7 din Noemvrie 1933, înafară de o seamă de articole selecte semnate de d-nii: I. Mateiu, O. Papadima, E. Giurgiuca, C. Stefăniu, Al. Dragomir, I. D. Sandu, cronici literare, sociologice, externe, recenzii şi buletinul Astrei, în cel din urmă vorbindu-se de cercurile culturale ale Astrei di pl. Hunedoara, are cuvinte măgulitoare şi pentru colegii noştri: A. Constantinescu, I. Baciu şi Stana, cari au contribuit la acţiunea culturală desfăşurată de acel cerc.

Festivalul Iacob Mureşanu. Unul dintre cei mai mari şi mai subtili compozitori români, Iacob Mureşanu, a murit în sărăcie şi în întuneric, la Blaj, pe vremea asupririi maghiare, iar principala sa operă muzicală a rămas netipărită încă până azi. Un comitet de intelectuali din Cluj şi-au pus în gând să facă tot posibilul spre a aduna fondurile necesare, ca să dea la lumină opera maestrului dela Blaj, deaceea au organizat pe scena operii din Cluj, un festival Mureşanu, unde, cu concursul artiştilor dela operă şi a orchestrei s'a dat un concert din opera lui I. Mureşanu, care în viaţă fiind s'a bucurat de cele mai elogioase aprecieri din toate părţile, la jubileul de 50 de ani al Astrei la Blaj, când s'a jucat opera sa: „Mănăstirea Argeşului“, iar în cercurile înalte şi iubitoare de muzică din Viena, deasemenea a fost bine cunoscut şi compoziţiile sale erau primite cu multă căldură şi plăcere.

— *Subrevizori de control*. D-l I. Munteanu, dir. al şcoalei primare din Vulcan a fost numit subrevizor de control în Petroşani, Pui; munca, înţelegerea şi pot spune, spiritul de jertfă, al acestui coleg l-a aşezat astăzi într'un post ce-l merită în fruntea şcoalelor de mai sus, deşi cu foarte multe rugăminţi a fost nevoit să se despartă — pentr'un timp—de ceeace i-a fost drag...

Noului subrevizor şcolar îi dorim spor la muncă şi-l asigurăm de concursul nostru. Vasile N. Ciubotaru.

— *Preşedintele Asociaţiei Generale* a adus la cunoştinţa tuturor Asociaţiilor Judeţene printr'o nouă circulară, situaţia mai mult decât gravă în care se găseşte Asociaţia Generală, din cauză că, afară de puţine din ele, secţiile judeţene, n'au binevoit să-şi îndeplinească obligaţiile impuse lor de Statute ori acceptate faţă de organizaţia centrală.

Asociaţia Generală este ameninţată să nu mai poată face s'apară publicaţiile sale începând dela 1 Ianuarie viitor şi nici să mai desfăşoare vre-o acţiune tocmai în preajma bugetului viitor şi când atâtea chestiuni ale noastre aşteaptă soluţionare.

Dacă răspunsul secţiunilor nu va veni ori nu va fi cel cuvenit, până la 10 Ianuarie. Consiliul General va fi convocat imediat după aceea spre a decide cele ce va socoti, preşedintele şi Comitetul central nemai putând să-şi ia vre-o răspundere pentru viitor, fără sprijinul Asociaţiilor judeţene.

Apelăm la simţul de punctualitate şi de ordine al colegilor abonaţi la aceste publicaţii să-şi achite abonamentul fără întârziere.

APEL. Dorind ca pe sfârşitul acestui an şcolar să publicăm în această revistă 2 articole rezumative, care să oglindească: 1) ***Activitatea Cercurilor culturale*** şi 2) ***Activitatea extraşcolară de altă natură*** din cuprinsul acestui judeţ, (în liniamente generale), rugăm pe toţi colegii din judeţ să ne comunice în scris activitatea desfăşurată în legătură cu conducerea de cercuri, cămine cooperative, bănci populare, cursuri de adulţi, serbări, şezători, biblioteci, etc., iar d-nii preşedinţi ai cercurilor culturale sunt rugaţi a ne trimite câte un raport în care să specifice pe scurt şi concis, întreaga activitate desfăşurată de cercurile pe care le conduc.

Revista Şcolii, org. asoc. învăţătorilor din Botoşani, cu No. 11-12, 1933 serbează 10 ani de exitenţă, apărând în număr festiv, cu tipar ales şi pe hârtie de lux, în care majoritatea colaboratorilor aduc omagiile lor acestui steag de luptă şi subliniază importanţa publicaţiei ca: *„fiind cimentul solidarităţii“* înv. din acel judeţ. D-l Const. Iordăchescu, preşed. asoc. şi directorul revistei în articolul de fond arată toate greutăţile învinse, toate nevoile şi trudele îndurate, iar actele de persecuţie împotriva revistei spune că le păstrează la muzeul revistei *„ca preţioase relicve pentru viitorime“*.

Din partea noastră, cari ştim ce înseamnă menţinerea la viaţă nepătată a unei astfel de publicaţii şi ce valoare are ea în lupta noastră de organizare şi emancipare, ne alăturăm din tot sufletul la această sărbătorire şi odată cu omagiile noastre trimitem surorii dela Botoşani urări de viaţă lungă şi frumoasă, iar celor cari luptă şi o susţin, ducând-o înainte, curaj şi energie îndoită spre binele tuturor colegilor.

Almanahul învăţătorilor din Cetatea Albă pe 1934, cu 50 colaborări, 100 clişee, 180 pagini este considerat ca o adevărată enciclopedie didactică şi un eveniment cultural. Preţul 60 lei, la toate librăriile din ţară.

Rugăm pe toţi colegii cari au ieşit la pensie sau cari vor ieşi de acum înainte să binevoiască a ne trimite câte o fotografie, format mic, bust şi o scurtă biografie, spre a ne putea îndeplini, faţă de dânşii datoria colegială de a i saluta după cuviinţă, în momentul când dânşii îşi iau rămas bun dela şcoala, pe care au servit-o şi dela colegii mai tineri, cu cari au colaborat împreună

Corul învăţătorilor din Bucureşti. Decurând s'a înfiinţat, în Bucureşti, un cor alcătuit din 100 de învăţători şi învăţătoare, cor, care deşi activează numai de 2 ani a ajuns la realizări cari întrec orice aşteptări. Anul trecut, acest cor a dat un concert, care a fost onorat de prezenţa M, S. Regelui şi a celor mai de seamă oameni iubitori de muzică din capitală.

Concertul dat anul acesta a fost şi mai desăvârşit, predându-se o întreagă operă ; cor, orchestră, solişti. D-l D. V. Ţoni a scris în Curentul că această producţie a fost un adevărat triumf, iar ziarul *Cuvântul*, prin condeiul marelui om de muzică, Breazul, a scris un foileton din care cităm următoarele rânduri.

„Aşadar, faptul pe care cată să-l subliniem, pe care trebue să-l afirmăm cu marea bucurie a înfăptuirilor, este faptul că, sub conducerea prof. *Nicolae Oancea*, învăţătorii bucureşteni şi-au putut organiza un puternic grup coral, care numără aproape 100 glasuri, care concertează cu destulă siguranţă, în demne condiţii de interpretare şi nuanţare ; că într'un an de zile, au isbutit oamenii aceştia, care nu existau ca interes muzical, să dovedească nu numai siguranţă, pricepere şi statornicie la muncă, dar rezultate reale, veritabile succese, ca cel pe care am avut prilejul să-l aplaudăm Sâmbătă seara la Ateneu“.

«Ciclul II-lea, al şcoalei primare şi biblioteca şcolarului» este titlul unui articol de mare valoare, datorit d-lui insp. gen. P. R. Petrescu, pe care-l vom publica în numărul viitor al revistei.

COMUNICAT [1]

Comitetul Fondului de ajutor, al învăţătorilor, din judeţul Hunedoara, luând act de decesul colegului *Haralambie Paţica,* au predat familiei răposatului 20.000 lei, prin D-l Ioan Popovici revizor şcolar.

Indurerata familie, a decedatului, a binecuvântat vrednica iniţiativă a colegilor, cari, prin obolul lor, în momente atât de tragice, şi-au făcut datoria cu demnitate şi adevărată înţelegere creştinească.

Datorită acestui ajutor, membrii familiei au putut să conducă cu cinste, la locul de veci, pe iubitul lor dispărut.

Comitetul Asociaţiei.

Deva, 21 Decembrie 1933

---

1) In legătură cu Fondul de ajutorare se va publica în numărul viitor al revistei, care va apare în curând, un articol privitor la funcţionarea sus numitului fond şi un alt articol referitor la decesul colegului menţionat în comunicat, datorit d-lui R. Constantinescu. Comunicăm mai departe colegilor că desbătându-se pe larg, (in şedinţa comitetului din 18 Ianuarie a. c. la Deva) dorinţele majorităţii membrilor fondului, s'a luat hotărîrea ca să se convoace în primăvară o adunare generală extraordinară cu scopul de a modifica statutele fondului în sensul dorit de toţi ca *să se dea ajutoare egale pentru toţi,* să se admită între membrii fondului şi soţiile învăţătorilor sau soţii d-nelor învăţătoare, cari nu fac parte din corpul didactic, să se stabilească că maximum de cotizaţie nu poate să treacă de 300 de ori (adică de 300 X 50 lei). Pană la modificare însă, fondul funcţionează după regulamentul în vigoare.

APEL

Desigur, iubiţi colegi, tuturur vă este cunoscut că, Asociaţia noastră judeţeană, urmând pilda luminată a colegilor mai norocoşi şi mai înfăptuitori din alte judeţe, a luat hotărîrea nestrămutată *de a crea* şi în judeţul nostru o astfel de bancă cooperativă, pentru a putea ajuta cu împrumuturi urgente, pe colegii nevoiţi să se împrumute în cazuri de stringente necesităţi materiale. Partea socială formând minimul cu care se poate înscrie orice coleg care doreşte a fi membru, este de 500 Lei, vărsabil în 20 de luni dela înfiinţare, o condiţie deci nu prea grea pentru nimeni!

Colegii în situaţia de a putea *păşi imediat, curagios şi fără multă tărăgănare, la acţiunea de întemeiere şi înfăptuire sunt rugaţi a complecta şi semna şirele de mai jos, apoi a rupe prezenta pagină din revistă, îndoită în două a o timbra cu 1,50 Lei şi a o expedia prin poştă la adresa tipărită.*

Subsemnatul ....

înv. în comuna .... *declar că doresc a fi membru la înfiinţarea Băncii Populare a Invăţătorilor din judeţul Hunedoara şi mă înscriu cu ...... părţi!*

....

Semnătura

....

2 martori

Domniei-Sale

Domnului Sabin Julea

Preşedintele Asoc. învăţăt. din jud. Hunedoara

SIMERIA

Cooperativa şcolară „General Dragalina". — Aninoasa

BILANŢ

încheiat la 31 Decembrie 1933

1	Cassa	9570	1	Capital şi depuneri .	6412
2	Efecte de primit .	1202	2	Fond de rezervă .	732
3	Marfuri	2496	3	Fond pt. farmacie .	1185
4	Obiecte valoure .	407	4	Mărfuri	2496
			5	Efecte de plată . .	2850
		13675			13675

Preşedinte, (ss) Glodean Gheorghe. Casier, (ss) *Baternay Tibı*

Director şcol. (ss) Mihai Bogza

Cenzori | (ss) *Butcă V.*
(ss) *Florea Dumitru*

NOTA REDACŢIEI

Vizitând depozitele cooperativei de mai sus, registrele ei şi ceeace a reuşit să realizeze această mică cooperativă în timpul scurt decând funcţionează, am fost rugat să le public bılanţul de mai sus, cu care se soldează activitatea cooperativei şcolare *„Gral Dragalina"*. Il public cu cea mai mare bucurie şi satisfacţie nu numai pentru datoria morală ce o am şi faţă de ei de a-i încuraja, dar mai adaug şi felul cum s'a înfiinţat şi ceeace a putut realiza ea, în timp de mai puţin de un an, fiind sigur că prin aceasta, vor prinde curaj şi gust de muncă şi alţii spre a înfiiţa altele, la fel, în alte părţi.

Iniţiatorul, d-l M. Bogza, dir. al şcoalei, a procurat statutele tip. A înscris un număr de peste 30 elevi cari au subscris şi vărsat între 20 şi 100 Lei. Cu mica sumă adunată, directorul şcoalei a cerut şi girul d-lui insp. gen. P. R. Petrescu şi a ridicat mărfuri în valoare de peste 40.000 Lei dela o librărie bucureşteană, predându-le micii cooperative, care le-a aşezat într'un depozit central, într'o cancelarie a şcoalei, şi în depozite de desfacere, în fiecare clasă. Marfa, constând mai mult din cărţi, caete şi rechizite, se vinde, banii se adună. Se fac calcule, socoteli, predări, preluări! Muncă grea însă, trebue depusă pentru introducerea conducătorilor în purtarea registrelor şi a contabilităţii, dar şi aci directorul şcoalei ajutat de corpul didactic dela şcoală a trecut peste greutăţi şi astfel după cum se poate vedea şi din bilanţ, cooperativa tot mai sigură pe mişcările sale, crează fonduri de rezervă, farmacie şcolară, pune pe coridoare dulăpioare în cari se ţin paharele de beut apă, ca fiecare elev să bea numai cu păharul propriu, curăţă şi pune în ordine subteranul sau privinţa şcoalei, pregătindu-l pentru atelier, loc de ascultare de radio şi alte şi alte proecte bune pentru viitor.

O mică cooperativă, precum se poate vedea, câte ramuri de activitate practică nu deschide elevilor ?!

Adresa destinatarului:

D. Nicolae Bembea înv.

Com. Sibiel

Jud. ~~Hunedoara~~ Sibiu p. Sălişte

REVISTE PRIMITE LA REDACŢIE

Buletinul Cărţii Româneşti No. 12 | 1933, Bucureşti
Şcoala noastră No. 10 | 1933, Zalău.
Cultura Poporului No. 10—11 | 1933, Cetatea Albă.
Revista asoc. înv. Mehedinţeni No. 7—8 | 1933, T.-Severin.
Graiul Dâmboviţni No. 8 | 1933, Târgovişte.
Voinţa Şcoalei No. 25 | 1933, Cernăuţi.
Şcoala Vremii No. 9—10 | 1933, Arad.
Satul şi Şcoala No. 1—2 | 1933, Cluj
Cuvântul Invăţătorilor, Bucureşti.
Şcoala Prahovei No.... | 1933, Ploeşti.
Vestitorul No. 1 | 1934, org. Eparhiei Rom. Unite, Oradea.
Revista Soc. Tinerimea Română No. 4 | 1933, Bucureşti.
Graiul Satelor, Galaţi.
Pâinea Vieţii anul IV No. 23—24, Tg.-Jiu.

— TARGU-JIU —

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE «NICU D. MILOŞESCU»

— 1933 —